

Zápis

ze zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 19. března 2015

Zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny se uskutečnilo dne 19. března 2015 od 12:00 do 16:30 hodin v Hrzánském paláci Úřadu vlády ČR (Loretánská 177/9, Praha 1)

Přítomni členové: Jiří Dienstbier (předseda Rady), David Beňák (místopředseda Rady), Ján Balog, Lenka Balogová, František Bikár, Karel Holomek, Emil Horvát, Jana Horváthová (MRK), Cyril Koky, Jan Kudry, Eva Nehudková (kVOP), Petr Pospíšil (SMO ČR), Čeněk Růžička, Edita Stejskalová, Oto Váradi

Osoby pověřené k zastupování členů: Marie Bílková (MF), Martina Brzková (MZD), Stanislav Daniel (AK ČR), Jaroslav Fidrmuc (MŠMT), Kateřina Kalistová (MK), Radka Soukupová (MPSV)

Omluveni členové: Lucie Fuková, Martina Horváthová, Martin Kaleja, Michael Kocáb, Renáta Köttnerová, Lýdia Poláčková, Miroslav Zima, Oldřich Bubeníček (AK ČR), Petr Drulák (MZV), Jan Gregor (MF), Daniel Herman (MK), Milan Chovanec (MV), Karla Šlechtová (MMR), Michaela Marksová Tominová (MPSV), Josef Vymazal (MZD)

Hosté: Dagmar Dvořáková (MŠMT), Jakub Horáček (MMR), Radek Jiránek (MV), Jiří Kalašník (MZV), Anna Pechová (MŠMT), Radek Rinn (MŠMT), Martin Šimáček (ASZ)

Kancelář Rady: Zdeněk Doubravský, Jan Kora, Martin Martínek

Úřad vlády ČR: Jarmila Balážová, Andrea Baršová, Martina Štěpánková, Jiří Svěrák

Zahájení

D. Beňák, místopředseda Rady, zahájil zasedání z pověření ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu, předsedy Rady, který se toho času účastnil jednání Senátu Parlamentu České republiky k novele školského zákona. Bylo ověřeno, že Rada je usnášeníschopná. Rada má 32 členů, pro dosažení kvora je zapotřebí minimálně 17 přítomných členů s právem hlasovat. Na začátku jednání bylo přítomno 18 členů a zástupců členů Rady s hlasovacím právem.

PŘÍTOMNO	CELKOVÝ POČET	USNÁŠENÍSCHOPNOST
18	32	ano

Na začátku zasedání byla podána informace ke způsobu pořizování záznamu ze zasedání Rady. Vzhledem k tomu, že ze zasedání byl pořizován zvukový záznam, tak se Rada usnesla nad tím, že zvukový záznam je zveřejněn na stránkách Úřadu vlády ČR současně se stručným písemným zápisem ze zasedání Rady. Zápis zaznamenává úvodní informace k daným tématům a průběh schvalování usnesení. Diskuze k daným bodům je přístupná ze zvukového záznamu.

Hlasování o návrhu ke zveřejnění zvukového zápisu ze zasedání:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	0	0

Návrh byl přijat.

D. Beňák představil návrh programu, který členové Rady obdrželi předem společně s podkladovými materiály. K navrženému programu neměl nikdo připomínky.

1. Strategie romské integrace do roku 2020 a Evropské strukturální a investiční fondy
2. Novela školského zákona a prováděcí vyhlášky
3. Dopad novely zákona o hmotné nouzi
4. Činnost výborů a pracovních skupin Rady
 - a. Výstupy z Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování
 - b. Výstupy z Výboru pro spolupráci se samosprávami
 - c. Výstupy z Pracovní skupiny pro odškodnění Romů
5. Financování pozice krajských koordinátorů pro romské záležitosti
6. Dotační výběrová řízení
7. Různé

Hlasování o programu:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	0	0

Návrh byl přijat.

1. Strategie romské integrace do roku 2020 a Evropské strukturální a investiční fondy

D. Beňák informoval, že vláda schválila dne 23. února 2015 Strategii romské integrace do roku 2020. Navrhovaná opatření si kladou za cíl zvrátit negativní trendy ve vývoji situace značné části Romů v ČR v oblastech vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, zdravotní a sociální. A současně nastartují a urychlí pozitivní změny, které povedou k postupnému odstranění neodůvodněných a nepřijatelných rozdílů.

Oblast sociálního a ekonomického začleňování Romů je ve Strategii doplněna také o opatření, která směřují k posílení společného historického vědomí a paměti národa, vytvoření tolerantního, nexenofobního prostředí a integraci romské menšiny v rovině politické. Navrhovaná opatření by měla otevírat větší prostor pro seberealizaci Romů a umožnit jim uplatnění při řešení věcí, které se romské menšiny významně týkají.

Řada opatření směřujících k sociálnímu začleňování v regionech, zejména v sociálně vyloučených lokalitách, v oblasti školství a vzdělávání, zaměstnanosti, zdravotní péče a bydlení, bude financována prostřednictvím existujících dotačních programů a podpory z Evropských strukturálních a investičních fondů v rámci jednotlivých operačních programů.

Vzhledem k této skutečnosti je potřeba monitorovat efektivitu dopadu těchto intervencí. Tento bod programu zasedání Rady byl zaměřen na možnosti využití Evropských strukturálních a investičních fondů na podporu romské integrace a jejich spojitosti se Strategií romské integrace do roku 2020.

Zástupci MŠMT R. Rinn a D. Dvořáková představili aktuální informaci o stavu Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a možné způsoby financování opatření vyplývajících ze Strategie romské integrace v oblasti vzdělávání. Zástupkyně MPSV R. Soukupová představila Operační program Zaměstnanost a plánované využití prostředků operačního programu pro naplňování Strategie romské integrace v rámci podpory osob ohrožených sociálním vyloučením. Zvláštní pozornost byla věnována také tzv. Koordinovanému přístupu v sociálně vyloučených lokalitách. Na závěr představil J. Horáček (MMR) proces schvalování Integrovaného regionálního

operačního programu, který se v rámci investiční priority 2 (20% alokace programu) zaměřuje z 60% na sociálně vyloučené lokality.

**Usnesení č. 1/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 19. března 2015
k bodu č. 1**

Rada

- I. **doporučuje** relevantním řídicím orgánům Operačních programů důsledně zohledňovat princip participace Romů i jako příslušníků národnostní menšiny v procesech, které se týkají Strategie romské integrace do roku 2020 a Evropských strukturálních a investičních fondů;
- II. **zřizuje** pracovní skupinu pro sledování implementace Evropských strukturálních a investičních fondů ve vztahu ke Strategii romské integrace do roku 2020.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	0	1

Návrh byl přijat.

2. Novela školského zákona a prováděcí vyhlášky

J. Dienstbier se omluvil za opožděný příchod, který byl přičiněn projednáváním novely školského zákona v Senátu Parlamentu České republiky, který zmíněnou novelu schválil.

Zmínil, že v návaznosti na podnět Rady byl do meziresortního připomínkového řízení vložen materiál, který je věnován návrhu ke zrušení přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Z posledního zasedání Rady bylo přislíbeno podání informace o prováděcích vyhláškách, a také o harmonogramu postupu implementace zákona do praxe s důrazem na transformaci základních škol, které vyučují dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání – přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.

Zástupce MŠMT J. Fidrmuc zmínil důležitou úpravu novely, která se věnuje osobám se speciálními vzdělávacími potřebami, těmi podle novely jsou děti/žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření reagují na zdravotní stav dítěte, jeho kulturní prostředí, jeho životní situaci. Dělí se do 5 stupňů podle organizační, finanční a pedagogické náročnosti. Do podpůrných opatření spadá např. zajištění asistenta pedagoga, tlumočnicka, různé druhy kompenzačních pomůcek či úprava vzdělávacích plánů atd. Podpůrná opatření prvního stupně navrhuje škola (školské poradenské pracoviště). Podpůrná opatření druhého až pátého navrhuje školské poradenské zařízení, tedy pedagogicko-psychologické poradny, speciálně-pedagogická centra. Novela nyní garantuje, že škola musí podpůrná opatření dětem poskytnout.

Usnesení č. 2/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 19. března 2015
k bodu č. 2

Rada

- I. **žádá** ministra školství, mládeže a tělovýchovy, aby přizval zástupce Rady do obnovené pracovní skupiny k přípravě vyhlášky k provedení § 19 a některých dalších ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů (školský zákon);
- II. **žádá** ministra školství, mládeže a tělovýchovy, aby specifikoval výši finančních prostředků ze státního rozpočtu k zajištění zákona v letech 2015–2017 a konkrétně specifikoval, jakým způsobem se finanční prostředky dostanou do škol.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
19	1	0

Návrh byl přijat.

3. Dopad novely zákona o hmotné nouzi

J. Dienstbier informoval o novele zákona o pomoci v hmotné nouzi (zákonem č. 252/2014 Sb.). V rámci projednávání návrhu tohoto zákona byl v § 33 odst. 6 poslaneckým pozměňovacím návrhem zakotven institut souhlasu obce. Ustanovení uvádí, že „v případech hodných zvláštního zřetele může orgán pomoci v hmotné nouzi určit, že za osobu užívající byt považuje i osobu užívající na základě smlouvy, rozhodnutí nebo jiného právního titulu za účelem bydlení ubytovací zařízení podle § 33a odst. 3 v případě souhlasu obce, na jejímž katastrálním území se ubytovací zařízení nachází.“

R. Soukupová (MPSV) zmínila, že vzhledem k platnosti relevantních ustanovení vztahujících se k souhlasu obce od května 2015, nelze doposud specifikovat dopad novely na provoz ubytoven. Z tohoto důvodu navrhuje, aby byla požadovaná informace představena na následujícím zasedání Rady. Monitoring probíhá prostřednictvím Úřadu práce.

Usnesení č. 3/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 19. března 2015
k bodu č. 3

Rada

žádá, aby v souladu s čl. 2 odst. 3 statutu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny byla Kancelář Rady do poloviny dubna 2015 informována Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR o připravovaných metodických postupech k problematice souhlasu obce podle § 33 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi a následně čtvrtletně byla informována o dopadech novely zákona v praxi.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
20	0	0

Návrh byl přijat.

4. Činnost výborů a pracovních skupin Rady

J. Dienstbier požádal předsedy pracovních skupin a výborů, aby informovali členy Rady o své činnosti.

E. Horvát, předseda Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování, informoval o zasedáních monitorovacího výboru a vybraných lokalitách, ve kterých Agentura pro sociální začleňování zahájila spolupráci od 1. března 2015 (jedná se o Brno, Bruntál, Děčín, Jesenicko, Kadaň, Klášterec a Vejprty, Kolín, Litvínov, Obrnice, Roudnice).

J. Balog informoval o činnosti Výboru pro spolupráci se samosprávami. Jednal zejména o spolupráci místních pracovišť Úřadu vlády ČR s terénními pracovníky a romskými poradci. Výbor přijal se znepokojením informaci, že někteří pracovníci ÚP ČR při přebírání žádostí o přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi mnohdy nepostupují podle standardního správního řízení. Výbor doporučil Generálnímu ředitelství ÚP ČR, aby v této věci zjednálo nápravu. Výbor také požaduje, aby byl seznámen s metodikou, jež by upravovala proces odvolání proti zamítavému stanovisku obcí u žádostí o přiznání doplatku na bydlení.

J. Kudry informoval o činnosti a námětech Pracovní skupiny pro bezpečnost.

**Usnesení č. 4/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 19. března 2015
k bodu č. 4**

Rada

- I. **bere na vědomí** informaci o činnosti Výboru pro spolupráci se samosprávami;
- II. **schvaluje** v souladu s čl. 6 odst. 3 Statutu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny Statut Výboru pro spolupráci se samosprávami v předložené podobě.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	1	0

Návrh byl přijat.

Č. Růžička, předseda Pracovní skupiny Rady pro odškodnění Romů, představil výstupy pracovní skupiny, zaměřil se kompenzace za zabavený majetek Romů během druhé světové války, situaci v Letech, odškodnění Romů, kteří se za druhé světové války ukrývali.

J. Horváthová, ředitelka Muzea romské kultury, informovala o návrhu Muzea romské kultury ve věci budoucího využití Památníku v Hodoníně u Kunštátu a jeho správy. Podklad byl zpracován na základě požadavku pracovní skupiny NPMK pro vybudování Památníku Hodonín ze dne 25. listopadu 2014. Předložený návrh byl diskutován na zasedání Pracovní skupiny pro odškodnění Romů a takový je předkládán Radě pro informaci a vyjádření.

Usnesení č. 5/2015
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 19. března 2015
k bodu č. 4

Rada

- I. **podporuje** návrh Muzea romské kultury ve věci budoucího využití Památníku v Hodoníně u Kunštátu a jeho správy ve variantě 1;
- II. **doporučuje** ministru kultury a ministru školství, mládeže a tělovýchovy zohlednit požadavky plynoucí ze Strategie romské integrace do roku 2020 a Muzea romské kultury pro budoucí využití Památníku v Hodoníně u Kunštátu.

Hlasování:

PRO	ZDRŽEL SE	PROTI
18	1	0

Návrh byl přijat.

5. Financování krajských koordinátorů pro romské záležitosti

J. Dienstbier informoval, že tento podnět navazuje na minulé zasedání Rady, kde byl vznesen požadavek na přípravu návrhů pro možné změny ve způsobu financování pozice krajských koordinátorů pro romské záležitosti, a to zejména s ohledem na možnosti krajských úřadů, které tuto funkci zřizují v přenesené působnosti, Úřadu vlády ČR, který je v současné době poskytovatelem neinvestiční dotace a Ministerstva financí ČR.

V této souvislosti bylo iniciováno pracovní jednání se zástupci Ministerstva financí ČR, Úřadu vlády ČR a zástupci některých krajských koordinátorů. Na jednání byly projednány varianty financování této pozice s ohledem na jejich dopad na romskou integraci a naplňování Strategie romské integrace do roku 2020.

Současně byly osloveny kraje ČR s požadavkem na zaslání svého stanoviska k návrhům variant řešení financování pozice krajských koordinátorů.

M. Martínek představil tři varianty řešení, které spočívají buď v zachování současného dotačního programu, v úvahu také připadá jeho zjednodušení ale tak, aby bylo možno zachovat a rozvíjet současné pozice krajských koordinátorů na krajích. Poslední variantou je převedení finančních prostředků z Úřadu vlády ČR na Ministerstvo financí ČR (financování prostřednictvím příspěvku na výkon státní správy v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů).

Kancelář Rady vlády pro záležitosti romské menšiny vyhodnotí odpovědi krajů, které byly v této věci osloveny a závěry představí Radě.

6. Informace o dotačních programech Úřadu vlády ČR v oblasti lidských práv

M. Martínek z pověření předsedy Rady informoval o průběhu dotačních řízení na Úřadu vlády ČR v programech Podpora terénní práce, Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce a Podpora Krajských koordinátorů pro romské záležitosti.

7. Různé

D. Beňák informoval o požadavku ze strany členů Rady uskutečnit tematicky zaměřené zasedání Rady na oblast bezpečnost.

J. Dienstbier tento požadavek podpořil, kancelář Rady připraví program ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR, termín stanoví dle možností ministra vnitra s předpokladem jeho účasti.

Předseda Rady následně zasedání uzavřel.

Jiří Dienstbier

ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Statut

Výboru pro spolupráci se samosprávami Rady vlády pro záležitosti romské menšiny

Článek 1

Úvodní ustanovení

(1) Výbor pro spolupráci se samosprávami (dále jen „Výbor“) je stálým orgánem Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“) pro spolupráci se samosprávami při přípravě strategických dokumentů a záměrů v oblasti romské integrace a při zajišťování dotační politiky zaměřené na podporu integrace romské menšiny do společnosti.

(2) Výbor je zřízen ve smyslu čl. 6 odst. 1 Statutu Rady, schváleným usnesením vlády ze dne 12. května 2014 č. 352, ve znění usnesení vlády ze dne 12. listopadu 2014 č. 933.

Článek 2

Činnost Výboru

(1) Výbor zajišťuje komunikaci mezi Radou, orgány státní správy a územními samosprávnými celky, usiluje o implementaci vládních strategií integrace romské menšiny do společnosti (dále jen „Strategie“) na lokální úrovni a o zlepšení společenské pozice Romů na úrovni krajů a obcí.

(2) Výbor přitom zejména

- a) podporuje koordinaci činnosti krajů a obcí pověřených výkonem státní správy při plnění státní politiky romské integrace;
- b) sleduje způsob plnění úkolů, které pro kraje a obce vyplývají z ustanovení § 6 odst. 7 a 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin¹;
- c) připravuje podklady pro tvorbu Strategie, navrhuje její změny či doplnění dle aktuálních potřeb Romů a sleduje, jak je naplňována na úrovni krajských a obecních samospráv;
- d) monitoruje situaci Romů a projednává podklady pro tvorbu Zprávy o stavu romské menšiny v ČR;
- e) monitoruje vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu na podporu integrace romské menšiny do společnosti, projednává jejich účelnost a vydává prostřednictvím Rady doporučení orgánům státní správy k jejich efektivnějšímu využití;
- f) iniciuje prostřednictvím Rady doporučení ke změně koncepce dotačních programů Úřadu vlády ČR s názvem Podpora terénní práce, Prevence sociálního vyloučení komunitní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti;

Článek 3

Složení Výboru

¹ V ustanovení § 6 odst. 7. a 8. zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, konkrétně je uvedeno:

7) Krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

8) Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

(1) Výbor má nejvýše 25 členů, kterými jsou předseda/předsedkyně (dále jen „předseda“), místopředseda/místopředsedkyně (dále jen „místopředseda“) a další členové/členky (dále jen „členové“).

(2) Předsedu, místopředsedu a členy Výboru jmenuje předseda Rady.

(3) Členy Výboru jsou:

- a) zástupci státní správy a samosprávy,
- b) odborníci, činní v oboru spadajícím do působnosti Výboru

Článek 4

Předseda Výboru

(1) Předseda Výboru odpovídá za činnost Výboru předsedovi Rady.

(2) Předseda Výboru svolává a řídí schůze Výboru. Schůze Výboru se konají podle potřeby, zpravidla však jednou za čtvrtletí.

(3) Předseda Výboru dále zejména:

- a) předkládá Radě návrhy a doporučení, přijaté Výborem;
- b) navrhuje program zasedání Výboru;
- c) rozhoduje o pozvání hostů na jednání Výboru.
- d) zajišťuje plnění usnesení Výboru.

Článek 5

Místopředseda Výboru

Místopředseda Výboru zastupuje předsedu Výboru v jeho nepřítomnosti.

Článek 6

Členové Výboru

(1) Členové Výboru a stálí spolupracovníci jsou povinni účastnit se jednání Výboru a podílet se na přípravě návrhů a doporučení Výboru. Pokud se člen nemůže na jednání dostavit, omluví se a postupuje v souladu s Jednacím řádem Rady.

(2) Členové Výboru mají právo mít k dispozici všechny informace a podklady potřebné pro své rozhodování a vznášet dotazy k projednávaným záležitostem.

(3) Členové Výboru mají právo předkládat návrhy k projednání, navrhopvat předsedovi Výboru pozvání hostů na jednání Výboru a požadovat svolání Výboru, pokud to považují za nezbytné.

Článek 7

Pracovní skupiny

1) Výbor může zřizovat pracovní skupiny; o zřízení pracovní skupiny může rozhodovat rovněž Rada

2) V případě, že o zřízení pracovní rozhodne Rada, vymezí i její úkoly. Členy pracovní skupiny zřízené Radou jmenuje předseda Rady.

3) Členy pracovní skupiny zřízené Výborem jmenuje předseda Výboru.

Článek 8

Jednací řád

Výbor se přiměřeně řídí Jednacím řádem Rady.

Článek 9

Vnější spolupráce

(1) Výbor spolupracuje při své činnosti s institucemi veřejné správy, s nestátními neziskovými organizacemi a s odborníky na danou oblast.

(2) Výbor dále spolupracuje s dalšími orgány.

(3) Výbor může vyžadovat informace a stanoviska od ústředních orgánů státní správy a od ostatních orgánů státní správy, organizací a institucí podřízených orgánům státní správy a územních samosprávných celků v souladu s ustanovením Statutu Rady článku 2 odstavce 3.

Článek 9

Tajemník Výboru

(1) Tajemník na základě pokynů předsedy Výboru svolává jednání Výboru a zpracovává záznam z jednání.

(2) Tajemník zpracovává za období jednoho kalendářního roku zprávu o činnosti Výboru.

(3) Tajemník má hlas poradní.

Článek 10

Závěrečná ustanovení

(1) Tento Statut nabyl účinnosti dne 19. března 2015, na základě usnesení Rady č. 4/2015 k bodu č. 4 ze dne 19. března 2015.

(2) Změny a doplňky Statutu podléhají schválení Radou.

(3) Statut je přístupný veřejnosti na internetové stránce a v sídle Úřadu vlády České republiky. Na internetové stránce se zveřejňuje vždy úplné znění platného Statutu.

Jiří Dienstbier

*ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny*